

Nr 140.

Av herr **Edberg**, angående utredning av frågan om brobyggnader å enskilda vägar.

Det har varit en glädje att kunna konstatera den tillfredsställelse, som gjort sig gällande såväl bland jordbruksbefolkningen som bland landsbygdens befolkning i övrigt med anledning av riksdagens senaste beslut att höja anslagen till byggande och underhåll av enskilda vägar. Härigenom har otvivelaktigt en ganska stor börda gjorts mindre tyngande för dessa oftast under mindre gynnsamma ekonomiska förhållanden levande svenska bebyggare och odlare.

Behovet är emellertid alltfört skriande stort. De årligen beviljade statsanslagen till enskilda vägars byggande räcker endast till en mindre del av de vägbehövande. Inom Västernorrlands län, för att taga ett enda exempel, räknar man med att det går fort, om anslag kunna beviljas och utanordnas inom kortare tid än fyra till fem år efter det ansökning inkommit.

Då, åtminstone inom Västernorrlands län, omkring var tredje utfartsväg korsar vattendrag som tarva särskild brobyggnad, torde det ligga i öppen dag, hurusom denna långa väntan på bidrag ytterligare ökar bekymren för de vägbehövande i hög grad.

Jag har verkställt en undersökning beträffande behovet av broar å enskilda vägar, varvid jag begränsat mig till att endast söka få fastställt detta behov inom Västernorrlands län i den mån detta behov framgår av i laga ordning handlagda förrättningar enligt enskilda väglagen. Vidare har jag som bro endast räknat sådana förbindelser över vattendrag, som hava större fri öppning än cirka 5 meter. Det har härvid visat sig att ytterst få av de föreslagna broarna hava mindre bredd än 10 meter, men ett flertal avsevärt större bredd å broöppningarna. Det finnes broar med ända upp till 50 meters beräknad fri broöppning.

Inom Västernorrlands län föreligga färdiga förslag till närmare ett 60-tal vägföretag, vari brobyggnader ingå. Kostnaderna enbart för dessa brobyggnader beräknas stiga till cirka 400 000 kronor, varvid dock är att märka, att många broförslag äro så gamla, att de beräknade kostnaderna måste avsevärt höjas för att brobyggnaderna skola kunna utföras under nu rådande prisläge. Vidare torde de ökade fordringarna på broarnas bärformåga nödvändiggöra omräkning av broarnas dimensioner, vilket i sin tur kommer att medföra ökade kostnader. Bortåt 3/4 miljon kronor synas därför behövas enbart för brobyggnader inom Västernorrlands län.

Om kanske också icke lika olyckligt som inom Västernorrlands län, så torde dock ungefär liknande förhållanden föreligga inom en hel del andra län.

Vill man skrida från de många orden till handling för att söka finna botemedel mot den så mycket omskrivna »flykten från landsbygden», så synes det mig vara nödvändigt att i första hand bl. a. söka komma till rätta med vägproblemen, varvid självfallet byggande av broar över vattendragen utgör en särskilt viktig detalj.

Det synes mig härvid, som om bl. a. tvenne möjligheter till lösning vore värda att närmare undersökas.

Den ena vore att skilja på anslagen till byggande av enskilda vägar och anslagen till byggande av broar å enskilda vägar, vilka anslag dock även kunde utgå parallellt med varandra. Härigenom skulle anslagen till vägbyggnad icke betungas med kostnader för de alltid dyra broföretagen och ökat antal enskilda vägar automatiskt kunna byggas.

Den andra möjligheten är, att sådana direktiv utfärdas för förband tillhörande ingenjörstrupperna att dessa kunde åta sig byggandet av erforderliga broförbindelser enligt av vederbörande vägförvaltning godkända broförslag.

Med stöd av vad ovan anförts får jag därför hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära en snabb och allsidig utredning av frågan beträffande brobyggnader å enskilda vägar.

Stockholm den 21 januari 1946.

P. J. Edberg.
